

Geachte raadsleden,

Hierbij de eerste globale analyse kabinetsreactie Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025 met het verzoek het door te sturen naar de leden van de raad.

Tijdens de gezamenlijke bijeenkomst van raden, staten en algemeen besturen op 24 juni is gevraagd om voor het zomerreces een analyse te verstrekken ten behoeve van de input die volksvertegenwoordigingen het college kunnen meegeven voor het najaarsgesprek. Bijgaande analyse is daartoe opgesteld.

Het college heeft kennisgenomen van de analyse. Het betreft een eerste indruk. Een diepgaander analyse volgt na het zomerreces wanneer het voortgangsgesprek wordt voorbereid.

Met vriendelijke groet,

Roelien Kamminga

Burgemeester

Globale analyse kabinetsreactie op de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025

Van: ambtelijke werkgroep Staat van Groningen en Noord-Drenthe
Aan: colleges en raden van de gemeenten in Groningen, van de gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld, college en provinciale staten van de provincie Groningen en de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest
Betreft: eerste globale analyse van de kabinetsreactie op de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025

1. Aanleiding

Op 24 juni 2025 hebben de regionale bestuurlijke vertegenwoordigers raden, staten en algemeen besturen geïnformeerd over de schriftelijke regionale reactie op de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2025 (SvGNDN) en het bestuurlijk overleg over de SvGDN 2025 dat zij op 26 mei voerden met een vertegenwoordiging van het kabinet. De volksvertegenwoordigingen kunnen tot 12 september 2025 aangeven wat zij vinden van de schriftelijke regionale reactie en het bestuurlijk overleg van 26 mei 2025 (controleren) en wat zij de regionale vertegenwoordiging mee willen geven voor het najaarsoverleg van 3 november 2025 (beïnvloeden).

Tijdens de bijeenkomst op 24 juni is gevraagd om met het oog op de input voor het najaarsoverleg nog voor het zomerreces een analyse te geven van de kabinetsreactie. Op deze manier komen wij aan dit verzoek tegemoet.

Het betreft nadrukkelijk een eerste indruk. Een diepgaander analyse volgt na het zomerreces wanneer het voortgangsgesprek wordt voorbereid.

2. Proces tot nu toe

15 april 2025	SvGND 2025
20 mei 2025	regionale schriftelijke reactie
26 mei 2025	bestuurlijk overleg
13 juni 2025	kabinetsreactie
20 juni 2025	lobby financiering aardbevings aardbevingsacademie (brief) en samenwerken aan oplossingen (benaderen Kamerleden)
24 juni 2025	terugkoppeling bestuurlijk trekkers aan volksvertegenwoordigingen

Vindplaatsen

SvGND en regionale schriftelijke reactie

<https://www.nijbegun.nl/2025/05/regio-ziet-31-verbeterpunten-in-eerste-staat-van-groningen-en-noord-drenthe/> (Zie paragraaf 4 hierna voor een overzicht van deze punten)

Kabinetsreactie

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z12199&did=2025D27893

3. Globale analyse

Het is een eerste kabinetsreactie op een eerste SvGND, er is nog geen vergelijking mogelijk. Een aantal zaken valt op:

Sinds de kabinetsreactie op 13 juni 2025 heeft de staatssecretaris nog twee brieven aan de Tweede Kamer gestuurd die overlap hebben met de onderwerpen uit de SvGND.

23 juni voortgangsbrief Herstel Groningen

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z12994&did=2025D29450

25 juni 2025 afhandeling van complexe casuïstiek

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z13180&did=2025D29870

Deze versnipperde informatievoorziening is niet overzichtelijk of integraal en past niet goed bij het doel van de SvGND en de kabinetsreactie om de Tweede Kamer op een samenhangende wijze alle informatie aan te bieden zodat de Tweede Kamer het kabinet goed kan controleren.

Het kabinet geeft aan speciale zorg voor de regio te hebben en benoemt dan specifiek aspecten die betrekking hebben op brede welvaart. We moeten alert zijn dat in het definitieve wetsvoorstel voor de Wet Groningen de zorgplicht voor brede welvaart niet nog verder afzwakt naar speciale zorg. Onze inzet is juist een resultaatsverplichting in de wet.

Op het merendeel van de regionale punten en essentiële zaken voor de regio - zoals de finale kwijting - wordt helemaal niet ingegaan.

Het kabinet gaat slechts in op een aantal van de 31 regionale punten

- Er is een overzicht van de stand van zaken van de 50 maatregelen uit Nij begun bij de kabinetsreactie gevoegd (bijlage 2 bij de kabinetsreactie).
- Het kabinet vindt het een goede suggestie om de SvGND de komende jaren meer diepgang en betekenis te geven.
- Belang van samenwerking met en betrokkenheid van de regio (werken 'als één overheid') komt op verschillende plekken terug, maar geen toezeggingen om dit ook te doen op de punten die de regio aandraagt.
- Het kabinet zegt toe dat er in de SvGND 2026 ook wordt gerapporteerd over het aantal langlopende dossiers.
- Er worden afspraken met de uitvoeringsorganisaties toegezegd over het verbeteren van de betrouwbaarheid van data.

Het kabinet wil de SvGND niet aangrijpen om grote wijzigingen door te voeren, maar gerichte verbeteringen.

Globale schets van de verbeteringen die het kabinet aankondigt

- Gelijktrekken immateriële schadevergoeding voor eigenaren en niet-eigenaren (schade)
- Wijziging Tijdelijke wet Groningen zodat het IMG inwoners die nog geen schade hebben gemeld, actief kan benaderen (schade).
- Actieve informatie en betere communicatie (schade en versterking).
- Basisvariant van de generieke intake voor regelingen maatwerk en daadwerkelijk herstel (schade).
- Uitbreiding rechtsbijstand (schade en versterking).
- Loket nazorg (versterking)
- Basisvariant van de generieke intake voor regelingen Maatwerk en DH (1^e kwartaal 2026)
- Herbeoordelingen besluit op norm mogelijk maken (versterking)
- Mogelijk uitbreiden doelgroep maatregel 16 - vergoeding eigen tijd voor lang wachten op een versterkingsbesluit of besluit of norm (versterking)
- € 64 miljoen voor batch 1588 onder meer voor dekking gestegen prijzen en mitigeren ongelijkheden met reguliere versterking (versterking)
- Tweede Kamer jaarlijks informeren over actualisering diepteanalyse
- Meer kennis en betere data - maatregel 49 (in ieder geval versterking)
- Kennis kaders en wetten bij medewerkers (versterking)
- Afspraken structureel vastleggen zodat die beter nagekomen kunnen worden (versterking)

Deze verbetermaatregelen zijn mogelijk aanleiding voor gesprek in het voortgangsoverleg tussen regio en het kabinet op 3 november 2025.

Zo is het niet duidelijk hoe inwoners die nog geen schademelding hebben gedaan met terugwerkende kracht proactief benaderd gaan worden door het IMG.

Daarnaast kan uit de verbetermaatregelen de conclusie getrokken worden dat medewerkers van de NCG op dit moment te weinig kennis hebben van kaders en wetten. Om bijvoorbeeld te kunnen afwijken van regels, moeten de regels wel bekend zijn. De maatregelen suggereren dat ook nu pas structureel wordt vastgelegd welke afspraken met inwoners worden gemaakt. Afspraken moeten bovendien niet *beter* worden nagekomen, maar *volledig* worden nagekomen.

Ook de punten die we in onze regionale reactie maken, maar waar het kabinet niet of beperkt op in gaan kunnen onderwerp van gesprek zijn.

We lezen bijvoorbeeld niet expliciet dat het IMG en de NCG de ruimte krijgen om af te wijken van regels wanneer dat in het concrete geval gerechtvaardigd is.

De kabinetsreactie biedt aanvullende punten om over te spreken.

De kabinetsreactie gaat bijvoorbeeld in op de maatregel daadwerkelijk herstel (de zogenaamde € 60.000 maatregel). In de kabinetsreactie wordt als nevensdoel van de maatregel gesteld dat door de maatregel de kwaliteit van het woningbestand, het wooncomfort en de leefbaarheid toenemen. Dat is echter alleen maar het geval wanneer inwoners ook kunnen profiteren van deze maatregel en dat is juist voor de zwaarst gedupeerden in de kern van het gebied niet of in veel mindere mate het geval. Juist waar de grootste behoefte is aan de genoemde verbeteringen zit de grens van € 60.000 in de weg en verdiept deze grens een onaanvaardbaar verschil binnen de regio. In de internetconsultatie op het wetsvoorstel is daar de regio al aandacht voor gevraagd; de kabinetsreactie bevestigt dat het gesprek hierover gevoerd moet worden.

Terecht stelt het kabinet dat Rijk en Regio op veel terreinen goed samenwerken. Daar waar de samenwerking inwoners rechtstreeks raakt, is samenwerking en zijn oplossingen ook nog te veel 'papier'. Samenwerking moet betekenisvol zijn, daadwerkelijk oplossingen bieden en er moeten voldoende middelen voor zijn.

Enkele medewerkers van het ministerie van BZK maken onderdeel uit van het netwerk Erkenning en Herstel. Dit netwerk bestaat uit bijna 300 Rijksambtenaren die - samengevat - betrokken zijn bij hersteloperaties. Het doel van dit netwerk is dat ambtenaren leren van hersteloperaties. Alhoewel dit op zichzelf goed is, is het ook een potentieel gespreksonderwerp. Het is een eigen intern Rijksnetwerk waar de ervaring en kennis van andere overheden ontbreekt.

4. Overzicht aandachtspunten regionale schriftelijke reactie

Algemeen

1. Geef in uw reactie aan de Tweede Kamer ook een overzicht van de stand van zaken van de 50 maatregelen uit de kabinetsreactie Nij begun.
2. Betrek de regio in uw aanpak.
3. Een gelijkwaardige uitkomst voor alle inwoners van de regio moet het doel zijn, dus in concrete gevallen moeten de NCG en het IMG buiten de reguliere kaders oplossingen kunnen bieden.
4. De beschikbare middelen moeten ingezet worden voor het oplossen van problemen: onnodige bureaucratie of staatssteunregels mogen daaraan niet in de weg staan.
5. Waarborg dat het Rapport vanaf 2026 zo ingericht wordt dat hij voorziet in de benodigde diepgang van de kwantitatieve en kwalitatieve analyse.

Betrek de regio bij de ontwikkeling en implementatie van de vaste vergoeding bij herhaalschade

6. Zorg ervoor dat de regio bij de uitwerking en implementatie van deze regeling betrokken is. Maak concreet wat menselijker, milder en makkelijker is, betrek de regio daarbij en pas het overal gelijkwaardig toe
7. Concretiseer en maak meetbaar wat menselijker, milder en makkelijker betekent.
8. Betrek de regio hierbij.

9. Neem dit in het vervolg op in het Rapport.
10. Pas het gelijkwaardig toe.

Pas het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden geldt, goed toe

11. Pas het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden geldt, goed toe.
12. Reken dus niet met minimale trillingssnelheid van 2 millimeter per seconde, maar met een andere trillingssnelheid bij kwetsbare gebouwen waarbij rekening wordt gehouden met de kwetsbaarheid van panden of met specifieke locatiekenmerken zoals de ligging op een wierde of dijk.

Geef het IMG de instructie de voorwaarde van finale kwijting niet meer op te leggen

13. Geef het IMG de instructie de voorwaarde van finale kwijting niet op te leggen.
14. Laat, voor zover het IMG de voorwaarde van finale kwijting toepast, dit overeen komen met de toepassing voor het gebied waarvoor het wettelijk bewijsvermoeden geldt.
15. Informeer, voor zover het IMG de voorwaarde van finale kwijting toepast, de aanvrager duidelijk over de consequenties die verbonden zijn aan de keuze van een regeling.

Los langlopende en speciale kwesties op

16. Zorg ervoor dat er in 2025 geen aanvragen meer zijn die langer dan 1 jaar open staan.
17. Zorg ervoor dat er voldoende capaciteit en kennis is om speciale dossiers binnen de wettelijke termijn af te handelen.
18. Geef inzicht in de manier waarop door het IMG is omgegaan met de bevoegdheid en de taak om knelpunten op te lossen.

Maak werk van duurzaam herstel

19. Zorg ervoor dat duurzaam herstel voortvarend, eenvoudig en duidelijk wordt opgepakt zodat inwoners in 2025 ervaren dat herhaalschade wordt voorkomen.
20. Zorg ervoor dat er voldoende middelen beschikbaar blijven zolang dat nodig is én dat de middelen benut worden
21. Zorg ervoor dat duurzaam herstel in overleg met de regio wordt uitgewerkt zodat - onder meer - onnodige vertraging of onnodige bureaucratie in het versterkingsproces wordt voorkomen.

Zorg voor financiering aardbevingsacademie

22. Stel voor de periode 2025-2030 € 2,9 miljoen beschikbaar voor de aardbevingsacademie.

Kom toezegging over schoolmaatschappelijk werk na

23. Kom zo spoedig mogelijk uw toezegging uit 2022 na en stel aanvullende middelen voor schoolmaatschappelijk werk beschikbaar

Zorg ervoor dat NCG en IMG data op orde hebben.

24. Hanteer duidelijke definities voor speciale doelgroepen en zorg dat de data op orde is.

Erken dat deze doelgroepen behoefte hebben aan een totaaloplossing en handel daarnaar

25. Erken de bijzondere positie van speciale doelgroepen, handel naar hun behoefte aan een totaaloplossing. Dit kan onder meer door ons een adviesrol te geven.

Bied duidelijkheid en vergewis u ervan dat adviezen juist zijn

26. Zorg ervoor dat versterkingsadviezen juist zijn en juist tot stand zijn gekomen.

27. Zorg ervoor dat medewerkers van de NCG de vergewisplicht juist toepassen.

28. Geef inwoners- ook buiten het versterkingsprogramma - duidelijkheid of hun woning of onderneming voldoet aan de veiligheidsnorm.

Koste-wat-het-kost en zo-lang-als-het-duurt vraagt om een ruime invulling

29. Bied ook voor zaken die onlosmakelijk verbonden zijn aan schadeafhandeling en versterking een koste-wat-het-kost, zo-lang-als-het-duurt -oplossing- zoals een gelijkwaardige uitkomst voor inwoners en het wegnemen van de nadelige sociale- en gezondheidsgevolgen.

30. Instrueer medewerkers van de NCG en het IMG en bied hen daarvoor de rugdekking om oplossingen te bieden die in het concrete geval gerechtvaardigd zijn.

Agenda voor Herstel

31. Bied de NCG en het IMG inhoudelijke en financiële ruimte om - wanneer dat gerechtvaardigd is in het concrete geval - bestaande kaders los te laten.